

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Edina vsak četrtek in velja s poštnico vred in v Mariboru s poštnjanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za drugo izvenavstrijsko deželo 6 K. Kdor hodi sam poaj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravištvu Slovenskega Gospodarja v Mariboru. — List se dopolnjuje do odpovedi. — Udje „Kotla Slovenskega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 via. — Uradništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopis se ne vrača. — Upravištvo: Koroška cesta šte. 5, vaprjezna naročnina, inserate in reklamacije. Za inserate se plačuje od enostopne poštnice za enkrat 15 via., za dvakrat 25 via., za trikrat 35 via. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Ne zaprite reklamacije se poštnice proste.

Današnja številka obsega 10 strani in prilogo: „Gospodarske Novice.“

Vesele velikonočne praznike vsem naročnikom in prijateljem.

Le vstani, vborni narod moj!

Le vstani, vborni narod moj,
do danes v prah teptán,
pepelní dan ni dan več tvoj,
tvoj je — vstajenja dan.

S. Gregorič.

Kristus je vstal! Aleluja! Ko so prišle Marija Magdalena in druge pobožne žene z dišavami h grobu, da bi Jezusa mazile, vidijo, da je grobni kamen odvaljen. Marija Magdalena hiti nazaj k Petru in drugim učencem ter reče: „Vzeli so Gospoda iz groba“. Druge žene pa so šle v grob, pa niso našle Jezusovega telesa. Ko so radi tega bile zelo žalostne, gicj, stala sta pri njih dva angelja v svetlih oblačilih. Žene se ustrašijo. Angel na desni pa jim reče: „Nikar se ne bojte! Jezusa iščete, Nazareškega, križanega; vstal je, ni ga tukaj. Pridite in pogledite kraj, kamor so ga bili položili! Pojdite hitro in povejte njegovim učencem, da je vstal!“ Strah in veselje prešine žene; vrne se, povedat enajsterim apostolom, kaj so slišale in vidèle.

In v nikomur drugem, kakor v imenu Jezusa Kristusa Nazareškega, ni zveličanja. Zakaj nobeno drugo ime pod nebom ni dano ljudem, ki bi se v njem mogli zveličati. Veruj v Gospoda Jezusa Kristusa, in boš zveličan ti in tvoja hiša. Naš slovenski narod rad posluša Kristusa in njegove nauke. Iz vsega srca je udan svojemu Gospodu in Odrešeniku. Dobro ve in trdno veruje, da kdor hoče biti zveličan, mora za Kristusom hoditi. Kdor ž njim trpi, nosi ž njim težak križ, gre ž njim na goro Kalvarijo, samo isti bo ž njim vstal in živel.

Slovenski narod je veliko trpel v svoji zgodovini. Ni narod gospodar in bogatinov, ampak narod delavcev in težakov. S priródo se mora boriti za vsak kosček kruha, za mize bogatinov mora pobirati drobtine. V teku stoletij so množili, ki so videli in si skušali to bridko življenje, obrnili hrbet svojemu narodu ter šli k večjim sosedom. Niso imeli dovolj poguma za trdo življenje, šli so in iskali opore pri močnih, namesto da bi tem zvesteje vstrajali ob svojih trpinah ter se ž njimi borili za boljše čase. Bili so slabi, zato ne mečemo kamenja za njimi in ne jokamo za njimi. Kar je bilo zdravega in pogumnega, ostalo je pri lastnem narodu.

V davnih, davnih časih videli so Slovenci tudi lepše dni. Svobodno solnce je sijalo nad njihovo domovino. Imeli so svojo lastno državo, imeli domače slovenske kneze, ki so nad njimi vladali. Bili so močni in strahu niso poznali. Ko je hotel l. 579 obrski vojvoda Bajan podjarmiti Slovence in zahtevati od njih davke, tedaj so mu odgovorili samozavestno slovenski poveljniki: „Kdo izmed ljudi, katere obsevajo solnčni žarki, je tako močan, da bi nas premagal? Navajeni smo, da si lastimo tujo zemljo, ne pa da bi si drugi svojili našo“. Letos obhajajo Slovenci spomin, da je minilo že 500 let, odkar je slovenski kmečki narod na Gosposvetskem polju zadnjič ustoličil v slovenskem jeziku kneza, ki naj bi nad njim vladal. In to že ni bil več knez slovenskega rodu, le obred ustoličenja se je še obdržal do pred 500 let, slovenska samostojnost je že mnogo prej izgnila.

Naši neposredni gospodje so postali nemški graščaki. Za nje je moral naš človek delati, trpeti in umirati. In ko so se drugi narodi že začeli gospodarstvo in prosvetno razvijati, moral je ž njimi hoditi na vojske, najdel časa in z največjimi izgubami proti turškemu polumescu. Toda slovenski narod je preživel vse te nadloge, preživel in pretrpel tudi temno in žalostno dobo nemških graščakov. Skozi vse te čase je bila sveta katoliška vera, vera v križanega in vstalega Kristusa, edina naša tolažba in opora. Obvarovala nas je, da naš narod ni npravnostno in telesno propadel.

Pod sedanjim vladarjem iz slavnega rodu Habsburžanov prikradli so se tudi k nam žarki svobode in pravice. Polagoma so prihajali, počasi smo jih sprejemali in srkali v se. Hitreje ni bilo mogoče, vsled tisočletnega trpljenja smo bili oslajeni. A vendar, mi se vzbujamo, mi vstajamo! Spomlad novega živ-

ljenja prihaja med nas. Na vseh koncih in krajih naše krasne slovenske domovine se opazuje veselo, mladostno delovanje. Slovensko ljudstvo, na novo oživilo in premlajeno, si stavi svojo narodno zgradbo. In kakor naznanja skrivnostni piš in šum po gozdovih prihod zelene spomladi, tako prihaja od daleč k nam vest, da se nam hoče pod skrbnim varstvom habsburškega orla zopet združiti domovina, sedaj po zgodovini nesrečno razkosana v več pokrajin. Vstajenje nam gre nasproti.

Kristus je vstal! Aleluja! Mi verujemo v Kristusa, verujemo v njegovo vstajenje, v njegovo trpljenje, življenje, v njegove nauke, in zato smo prepričani, da bomo tudi ž njim vladali in živel!

Novi solnograški nadškof.

Solnograška nadškofija po smrti kardinala dr. Kačtalerja ni ostala dolgo brez nadpastirja. Zadnji četrtek, dne 2. aprila, je stolni kapitelj solnograški izbral sedanjega krškega (celovškega) škofa dr. Baltažarja Kaltnerja za nadškofa solnograškega. Dr. Kaltner je solnograški rojak in je bil, predno je bil imenovan za celovškega škofa, generalni vikar in pomožni škof v Solnogradu. Sin kmečkih starišev, je rojen dne 12. aprila 1844 v Goldegu na Solnograškem. Posvečen v duhovnika je bil l. 1868 ter je s sedanjim deželnim glavarjem solnograškim, Winklerjem, kaplanoval najprej v Mittersilu, kjer sta ustanovila prvo katoliško politično društvo na Solnograškem. Pozneje je bil profesor na realki v Solnogradu, potem profesor v bogoslovnici, na kar je l. 1901 postal član stolnega kapitelja. Kot bogoslovni profesor je bil izvoljen tudi v občinski svet deželnega stolnega mesta Solnograda, kjer se je izkazal kot strokovnjak v zgradbenih zadevah. L. 1901 ga je sveti Oče imenoval pomožnim škofom in l. 1909 ga je solnograški nadškof dr. Kačtaler imenoval škofom v Celovcu. Sedaj je postal Kačtalerjev naslednik v Solnogradu.

Solnograški stolni kapitelj je v Avstriji edini, kateri ima pravico, voliti si nadpastirja. A tudi ne vsakokrat, ampak vsako tretjekrat. Dvakrat zaporedoma ga menuje cesar.

Volitev dr. Kaltnerja dne 2. aprila se je izvršila po starih slovenskih obredih. Zjutraj ob 8. uri je prišel deželni predsednik solnograški, dr. Feliks Schmitt-Gasteiger (rodem Mariborčan), spremljan od dveh stolnih kanonikov, kot cesarjev volilni komisar, pred nadškofijsko cerkev, pri vratih ga je sprejel stolni kapitelj, in potem so se vsi skupaj me glasnim trobentanjem in bučnimi glasovi fanfar podali v slovesno razsvetljeno cerkev, kjer je deželni predsednik zavzel svoje mesto na osirotelem nadškofijskem prestolu. Nato se je služila sv. maša za pomoč sv. Duha. Po sv. maši se je vrnil deželni predsednik v svoje poslopje, kanoniki-volilci pa so se podali v častljivo kapelo sv. Ruperta k volitvi.

Že med sv. mašo so vsi kanoniki-volilci sprejeli sv. obhajilo, potem pa prisegli, da bodo svobodno po svojem prepričanju volili istega, ki ga smatrajo za najspodobnejšega in najvrednejšega. Volitev je trajala le nekaj minut. Izvoljen je bil za knezonadškofa solnograški, dr. Baltažar Kaltner, sedaj škof krški v Celovcu. Kapiteljski vikar je v imenu izvoljenega izjavil, da izvolitev sprejme.

Ko je bilo volilno dejanje izvršeno, sta se dva kanonika napolnila v vladno poslopje po deželnega predsednika, stolni propovednik pa je s prižnice v stolnici naznanil pobožno zbranemu ljudstvu, kdo je izvoljen. Med splošnim veseljem in navdušenjem se je vest naglo razširila po celem mestu, kjer je novi nadškof ostal v najboljšem spominu, tudi odkar je vladikal v krški škofiji. Med tem je prišel v slovesnem spremstvu deželni predsednik zopet v stolnico, vzel volitev s primernim nagovorom na znanje ter izjavil, da bo o volitvi takoj poročal cesarju.

Lavantinska škofija spada pod solnograško nadškofijo, zato tudi mi spoštljivo pozdravljamo svojega novega nadškofa ter mu želimo obilo božjega blagoslova v njegovem novem delovanju.

Drugi Slovenci v Avstriji spadajo pod goriško nadškofijo, le Slovenci lavantinske in krške škofije spadamo pod Solnograd. To ima svoje zgodovinske razloge, ker je krščanstvo prišlo med nas najprej iz Bavarskega, kamor je spadal v starih časih tudi Solnograd. Ko so prišli stari Slovenci v osmem stoletju v hude boje z divjimi Obri, stopili so v prijateljsko

dotiko in v zavezništvo s krščanskimi narodi ter iskali pri njih opore. Slovenski vojvoda Borut se je sam čutil preslabega, zato se je obrnil do Bavarcov in jih prosil pomoči. Ti so res pomagali pregnati Obre. Vendar so Slovenci Bavarcem njih pomoč drago plačali. Postal so od njih odvisni. V poročstvo svoje zvestobe je moral Borut poslati na Bavarsko svojega sina Gorazda in nečaka Hotimira z nekaterimi drugimi odličnimi Slovenci. Obenem je izrekel željo, naj bi se ob mladeniča na Bavarskem poučevala v krščanski veri.

V Solnogradu je tedaj vladal škof Virgilij. Ta je poslal slovenska kneževiča v benediktinski samostan sv. Odrešenika na otoku Ava v Kiemskem jezeru na Bavarskem, kjer je bila sloveča šola. Tu sta se Gorazd in Hotimir poleg svetnih vednosti učila krščanskih resnic in prejela sv. krst. Njun učitelj in krstni oter je bil Lupo, predstojnik kiemskega samostana. Ko je l. 750 umrl vojvoda Borut, so Slovenci prosili Bavarce, naj jim pošljejo njegovega sina Gorazda za naslednika in so ga takoj dvignili na vojvodski prestol. Gorazd je bil prvi krščanski slovenski knez. Za njegove vlade je krščanstvo hitro napredovalo. Ko je vladal Gorazd Slovence, je tedanjí papež Caharija določil, da spada slovenska Karantanija (Koroško) v cerkvenih zadevah pod solnograško škofijo. Pod Solnogradom sta do danes ostali pozneje ustanovljeni škofiji krška in lavantinska, kajti tudi zadnja je imela, kakor znano, do Slomskega svoj sedež na Koroškem ali v stari Karantaniji.

Cesar obolel.

Z Dunaja je dne 6. t. m. prišlo sledeče poročilo: Cesar je na lahkem prehlajenju obolel. Dne 5. t. m. se ni udeležil 1000. koncerta dunajskega pevskega društva, temveč je poslal tje kot svojega zastopnika nadvojvoda Karla Franca Jožefa. Cesarjev telesni zdravnik dr. Kerzl, ki z veliko skrbjo pazi na cesarjevo zdravje, je iz previdnosti določil, da nameravan cesarjev obisk na gradu Wallsee (kjer stanuje nadvojvodinja Valerija z družino) ob Veliki noči izostane. Sicer pa — pravi poročilo — se sedaj ni treba resno bati za vladarjevo zdravje.

Cesar Franc Jožef je danes, dne 9. aprila, star 83 let in 234 dni. Vlada našo državo neprenehoma 65 let in 128 dni.

Politični ogled.

— Prestolonaslednik Franc Ferdinand je obiskal bojišča v Zg. Italiji. Iz Verone se poroča, da je došel prestolonaslednik Franc Ferdinand dne 2. t. m. v Verono, kjer se je kot grof Arstatten, ne da bi se dal kot nadvojvoda spoznati, nastanil v hotelu „Londro“. Spremljali so ga trje gospodje. Popoldne je obiskal zgodovinska bojišča. Pred vsem je obiskal pokopališče v Santi Luciji, kjer je zgodovinski spomenik na bitko l. 1848. Od tu se je s samodrečem odpeljal v Villo franco, kjer se je mudil 2 uri v hiši, kjer so shranjene kosti v bitki pri Kustoci padlih junakov. Nadvojvoda je sprejel kaplan, ki ga ni poznal. Obiskal je tudi obelisk Oliosí pri Sv. Luciji pri Kustoci, kjer se pregleda lahko celo bojišče. Odpeljal se je nato h Gardskemu jezeru, od tu pa skozi Peschiero nazaj v Verono. Dne 3. aprila si je nadvojvoda prestolonaslednik ogledal bojišče pri Solferinu. Prestolonaslednik se je iz Verone odpeljal v Padovo in se potem vrnil v Miramar.

— Državni ustroj dela sedaj brez državne zborna. Vzvišal je število vojaštva in najel pol milijarde državnega dolga. Delegacije se sestanejo dne 23. t. m. v Budimpešti. Jugoslovanski delegatje so Slovenca dr. Korošec in dr. Šusteršič, Hrvat dr. Laginja in Srb dr. Baljak. Tokrat v delegacijah ne bodo prišle v razpravo samo izvenavstrijske politične razmere, ampak tudi notranje, ker bodo delegatje vsled mirovanja državnega zbora gotovo čutili potrebo, zavzeti svoje stališče k nekaterim notranje-političnim dogodkom. Dr. Šusteršič je izvedel pri ministrskem predsedniku grofu Stürgkhu, da vlada ne namerava naredbenim potom ali s pomočjo paragrafa 14 ustanoviti bodisi v Trstu bodisi na Dunaju italijanskega vseučilišča, čeprav si želi to zunanji minister grof Berthold v sredo, dne 15. t. m., se snideta namreč grof Berthold in italijanski zunanji minister Giannino v O-

patiji in ob tem času bi se rad Berhtold pobahal, kako v Avstriji lepo skrbimo za Italijane. Toda sedaj bo morala ta samohvala izostati. Pri povratku bo grof Berhtold brzkone obiskal prestolonaslednika Franc Ferdinanda v Miramaru.

— **Volitve v Istri.** V Istri se bodo vršile v kratkem času volitve v deželni zbor. Zelo zanimivo je, da so nabrali Lahi v laškem kraljestvu za te volitve pol milijona lir, s katerimi hočejo pomagati laškemu kandidatu do zmage nasproti Slovincem in Hrvatom. — Hvala Bogu, sovražnikov imamo mi Jugoslovani dovolj!

— **Kaj pravijo Srbi.** Da so italijanski dijaki pred kratkim na tržaški trgovski šoli zahrbtno napadli in natepli slovenske in hrvaške dijake, vzbudilo je tudi pri drugih Slovanih izven Avstrije ogorčenje. V Belgradu je priredila vsučilišna mladina shod, na katerem se je ožigosalo postopanje Italijanov v Trstu. Eden izmed govornikov, rodom Slovenec, je vzkliknil: „Zaupamo v svojo lastno silo in pomoč svojih bratov, trdno verujemo, da skoro napočei dan, ko padejo vse italijanske trdnjave na našem Primorju in se bo vila jugoslovanska trobojnica po vsej obali Jadranskega morja od Ogleja do Sv. Ivana Međanskega“. Potem se je storil sklep, s katerim se obsojajo italijanski napadi, a Slovincem se zakliče: „Vstrajajte, bratje, z vami je večna pravda in topla ljubav pet milijonov svobodnih bratov!“ Ob velikanskem navdušenju se je končalo zborovanje in navzoča množica je zapela „Bože pravde...“, „Lepa naša domovina“ in „Naprej zastava Slave“, na kar se je v miru razšla.

— **Balkanske novice.** Pogajanja med Srbi in Grki za srbsko prosto luko v Solunu so zelo težavna in nič kaj ne napredujejo. Razlog je baje v tem, ker zahteva Avstrija za sebe tudi vse one predpravice, ki jih hoče Grška dovoliti Srbom. — Avstrija ima s svojimi prijatelji res srečo. Iz Rumunije se izvedo vedno lepše reči, kako mislijo odločilni krogi o nas. Sedaj se je izvedelo za brzjavko, katero je poslal pred kratkim kralj rumunskim veterancem. Glasi se: „Dolgo življenje vam želim, da doživite, da se uresniči naša narodni vzor!“ — Najvišji rumunski vzor je, da pripadejo ogrski Rumuni k rumunskemu kraljestvu. Avstrijska vlada je radi novejših protiaustrijskih dogodkov v Rumuniji storila pri rumunski vladi resne korake ter zahtevala za javne žalitve zadoščenja. No, Rumunija bo to brzkone storila, toda starega prijateljstva ne bo več! — Bolgarsko sobranje je bilo dne 2. t. m. odprto. Ministrski predsednik Radoslavov je prečital prestolni govor, ki izvaja, da so zveze Bolgarije z veselimi dobri in da dela bolgarska vlada na to, da postanejo prijateljske. Prijateljsko je razmerje nasproti Turčiji. Bodočnost Bolgarije stoni na mirnem delu. Vlada ima sedaj v sobranju majhino, a zanesljivo večino. — Rusija pridno prede svoje niti okoli balkanskih držav. Bolgariji ponuja v cerkvenem oziru sporazum in popolno svobodo. Z Rumunijo se Rusija ženi. Sin rumunskega prestolonaslednika se zaroči z najstarejšo cesarjevo hčerko. Brezdvomno bo ta zaroka med Rumunijo in Rusijo ustvarila trajno prijateljstvo. Rumunija je za Avstrijo izgnubljena. Tudi Grška se naveže na rusko-rumunsko prijateljstvo. Hči rumunskega kralja, Elizabeta, se zaroči z grškim prestolonaslednikom. Da je Srbija popolnoma udani Rusiji, ni treba posebej poudarjati. Obroč okoli Avstrije se torej od ruske strani pridno kuje.

— **Borbe v Albaniji.** Že predno je vidski princ Viljem došel v Albanijo, se mu je prerokovalo, da ne bo svojo knežjo čast užival v posebnem miru. In res! Zadnje dni so nastali v južni Albaniji, kjer bivajo večinoma sami Grki, veliki boji med albanskimi četami in grškimi vstaji. Grško ljudstvo v teh krajih bi namreč na vsak način rado bilo pod grškim kraljem. Listi poročajo, da so se zadnje dni vršili zelo hudi boji med grško-vstajskimi in albanskimi četami okrog mesta Korice, ki ima po večini grško prebivalstvo. Med grškimi četami so baje tudi pravi grški vojaki. V bojih za Korico je padlo po raznih poročilih na obeh straneh več sto mož. V Draču je imel albanski ministrski svet pod kneževim predsedstvom sejo, v kateri je sklenil, mobilizirati albansko deželno brambo in jo poslati na jug proti vstajem. Knez Viljem se hoče postaviti sam na čelo albanski armadi. Grška vlada na tihem z vojaštvom podpira vstaje, dasiravno je dala velevladnem besedo, da bo iz južne Albanije odtegnila svoje čete. Kaj bodo rekli velevladni na sedanje boje, bomo videli. — Nekatero vesti poročajo, da je Korica že v grških rokah.

— **Preporoč na Francoskem.** Proticerkveni boj na Francoskem se je v zadnjih letih močno poostрил. Svobodomiselnost dela načrtoma na to, da iztrže vero. Tega tudi ne taji. Že l. 1903. je zaklical v francoskem državnem zboru poslanec Aularđ: Mi hočemo iti do konce. Zahtevamo, da se odpravi vera kot taka. Prekrat vsega, kar obstoja, se mora takoj izvršiti, da ne bo nobena reč več spominjala na vero. Govorica in mišljenje mora biti tako preustrojeno, da bodo pojmi: Bog, duša itd. za nas popolnoma španske besede, s katerimi naj ne vemo nič početi. — Podobno, samo še bolj bogokletno, se je izrazil veliki mojster prostozidarske lože, Delpech: „Poderimo stare tempelje in sezidajmo nove. Najprej mora biti popolnoma uničeno papeštvo.“ — Taki in enaki kliči in njim sledeča dejanja niso mogla ostati brez odmeva v francoskih katoličanih. Zadnji čas dohajajo vedno veselejša poročila o nekem novem svežem gibanju francoskih katoličanov, ki se kaže v vseh stanovih, tudi med delavstvom. Tisti, ki poznajo francoski narod, pravijo, da versko stanje tam ni obupno in da je upanje, da se

otrne na boljše. Francoska ima pred vsem zelo močen srednji stan, kmete, obrtnike in trgovce, ki je močna opora Cerkve in njeno najboljšo upanje v boju za osvobodjenje. Zdrav srednji stan ima za posledico nežno razvit npravi čut. Pravijo, da npravnost v ožjem zmislu stoji na Francoskem višje kot na Nemškem, in številke to potrjujejo. Francoza odlikuje njegova viteška narava, veselje za vsako blago podjetje. To se kaže tam, kjer je treba kaj žrtvovati. Za misijone n. pr. dajo francoski katoličani več krvi in denarja, kot katoličani vseh drugih dežel. Tem lastnostim se lepo pridružujejo treznost, pridnost in varčnost, ki delajo Francoza dostopnega za vzvišene vzore krščanstva.

— **Boj za svobodo Irske** se nadaljuje. Sedaj je vsa zadeva stopila tudi v drug tir. Postava za samostalnost Irske — „homerule“ — se bo predložila kralju v potrjenje, a kot zakon stopi v veljavo še-le po poldrugem letu. Med tem časom se razpišejo nove volitve za državni zbor. Če se večina naroda izreče proti „homeruli“, potem ga bo vlada spreminila. — Ustrskim protestantom, ki se protivijo s silo irski svobodi, so se pridružile tudi one radikalne angleške žene, imenovane „sufrazetke“, ki se z dlvo strastjo borijo za dosego volilnih pravic. Sicer pa je sedaj upanje, da se bo vsa zadeva vendar-le mirnim potom poravnala.

Na dan naša slovenska vojska!

Ali vam ni utripalo srce, ko ste v času prve balkanske vojske čitali, kako so naši bratje na jugu žrtvovali prav vse za krst častni, za svobodo zlato, za osvobodjenje bratov, ki so se trpeli med divjimi zatiranci. Ne samo vse imetje, tudi kri svojo, življenje svoje in svojih najdražjih so radi žrtvovali domovini. Ta požrtvovalnost je rodila uspehe, katerim se je čudil ves svet.

Slovinci! Letos praznujemo imeniten jubilej, jubilej nekdanje veljave slovenskega ljudstva, v prvi vrsti slovenskega kmeta, ki je pred 500 leti zadnjikrat v domačem jeziku umeščal na Gosposvetskem polju svoje vojvode. Spomin na ta čas mora proslaviti ves naš narod, da mu ob spominu na stare srečne čase zraste nova volja in ž njo nova moč.

Spomin na 500letnico moči slovenskega ljudstva praznujemo v boju s krutimi našimi nasprotniki. Nekrvav je ta boj, pa vendar nam v njem močnejši nasprotnik ugrabi mnogo, mnogo slovenskih duš. Vsi se moramo zato kakor v vojski strniti v neprodno četo, ki bo stala kakor zid na slovenski zemlji in branila vsako ped slovenske meje. V tem bođimo si vsi bratje in sestre, ki hočemo braniti rodni krov!

Naša armada se imenuje „Slovenska Straža“. Ta je prevzela nalogo, da z modrim, a odločnim nastopom odbija narodnega sovražnika povsod, kjer sili v našo domovino. Vsaka vojska pa potrebuje sredstev. In sredstva zberimo Slovinci in Slovenke ob 500letnici vmeščanja olovenskih vojvod, da staro naše pravdo oživimo z našo požrtvovalnostjo. Kako naj izvršimo to? Vsak bralec, vsaka bralka „Slovenskega Gospodarja“ naj prostovoljno prevzame požrtvovalno delo za našo narodno vojsko. Zberimo tej vojski, ki rešuje slovenske duše veri in domovini, jubilejni dar naročnikov „Slovenskega Gospodarja“. Zato pa mora vsak naš naročnik in vsaka naša naročnica res nekaj storiti! Pokažimo, da „Slovenski Gospodar“ ni zaman budil narodne zavesti. Kako so naši južni bratje in naše južne sestre celo v hudi zimi hiteli od sela do sela buditi vse k delu za očetnjavo! Mi vas ne kličemo v krvav boj, a prosimo vas, da storite nekaj, kar stori lahko vsak, ako se enkrat na leto odreče pijači ali drugim izdatkom za lepoticje in take stvari, ki jih lahko pogreša. Nedelje in praznike meseca aprila porabimo v to, da vsak izmed has, da, prav vsak, nabere svoto okoli svojih znancev, katero pošljite potem ali naravnost na naslov: „Slovenska Straža“ v Ljubljani ali pa to izročite onemu, ki za vas naroča „Slovenskega Gospodarja“, da on odpošlje. Vse na štajerskem nabrane darove, naš vojni zaklad, priobčimo v „Slovenskem Gospodarju“. Vsak in vsaka izmed nas ima vsaj toliko znancev in znank, da vsak in vsaka nabere vsaj 1 K. Kdor nabere več, se bo še bolj izkazal in zaslužil še večje priznanje.

Štajerski Slovinci in Slovenke, mladeniči in dekleta, možje in žene, vaša narodna čast naj bo, da se v mesecu aprilu prav vsi posvetite temu delu. Važno delo imamo izvršiti na štajerski slovenski meji. Kar bođete nabrali, nabrali bođete zato, da ustavimo prodiranje Nemcev v našo lepo slovensko štajersko zemljo.

Zato na dan naša slovenska vojska — za milo dom in očetnjavo!

Razne novice.

Godovi prihodnjega tedna.

12. aprila. Nedelja. Velika noč. Zenon, škof. — Nedeljski evanglij: Jezus vstane od mrtvih. Mark. 16, 1—7.
13. aprila. Ponedeljek. Velikonočni ponedeljek.
14. aprila. Torek. Justina, muč.
15. aprila. Sreda. Helena, kraljica.
16. aprila. Četrtek. Turibij, šk.
17. aprila. Petek. Rudolf, m.
18. aprila. Sobota. Apolenij, m.

* **Čenjenim naročnikom** naznanjamo, da bomo v drugi polovici meseca aprila vsem tistim, ki lista za l. 1913 še niso plačali, napravili na ovitek rudeč kiž, da jih s tem opozorimo na njihovo dolžnost. Vsem, ki do konca aprila ne bodo poravnali njihove naroč-

nine, bomo list brezpogojno ustavili. Prosimo torej cenjene naročnike, naj takoj pošljejo denar, da se jim pošiljanje lista ne bo prekinilo.

* **Tiha želja.** Na čelu lista želimo vsem naročnikom in prijateljem vesele velikonočne praznike. Ako bi imeli naši prijatelji in naročniki pomisleke, kako naj nam vrnejo našo čestitko, jim izdamo svojo tajnost: Pridobite nam mnogo novih naročnikov!

* **Zlati jubilej.** Preč. g. Jos. Zidanšek je te dni dovršil 50. semester kot profesor bogoslovja in predstojnik kn.-sk. dijaškega semenišča v Mariboru. Našim čitateljem je g. jubilarant znan kot jeruzalemski roman, ker je v „Slovenskem Gospodarju“ popisal prvo splošno jeruzalemsko romanje. — Čestitamo k lepemu jubileju.

* **Umivanje nog v mariborski stolnici.** Prevz. knezoškofo so letos na Veliki četrtek izvršili velpomenljivi obred umivanja nog na 12 starčkah, katerih imena so: Matija Eiletz, Stefan Merkun, Ignac Hutter, Leopold Hönigmann, Janez Kramberger, Janez Zechner, Janez Kolar, Anton Prikl, Matija Mareich, Matija Kašan, Martin Hietzl in Feliks Graber. Skupna starost teh dvanaajsterih starčkov znaša pa 934 let.

* **Slovenski duhovnik med Indijanci.** Gospod J. Euh je starosta slovenskih duhovnikov v Ameriki. Dne 17. marca je obhajal 81letni rojstni dan. Cer par tednov bo 50 let, odkar deluje v Ameriki. Gosp. Euh je bil pred svojim odhodom v Ameriko kaplan v Radečah ob Savi na Dolenjskem. Sedanji starček-duhovnik je šel v Ameriko in razširil katoliško vero tudi ves čas med Indijanci v Minnesoti. Ozemlje, katero je oskrboval, je bilo obširno in prebivalstvo je bilo jako redko, zato pa več volkov in medvedov. Potov ni bilo in še steze so bile redke in slabe. Mladi misijonar je preстал mnogo težkoč, kljub temu je pa za svojo visoko starost tako čil, kot bi bil še-le kakih 60 let star. Še sedaj hodi v indijansko šolo, kjer uči mladino.

Za narodno obrambo. Ustanove se nove podružnice Slovenske Straže v Ptuj, v Rečici ob Savinji, v Ormožu in na Teharjih pri Celju (moška in ženska). Slovinci, sledimo temu lepemu zgledu! Nobene župnije ne sme biti pri nas, katera ne bi imela podružnice Slovenske Straže.

* **Poziv vsem naročnikom in naročnicam „Slovenskega Gospodarja“.** „Na dan slovenska vojska!“ — prinašamo med članki. Naša narodna čast veleva, da se prav vsi odzovemo temu pozivu in da gremo takoj, ko ga prečitamo, na delo. Vsak zbira kakor pridna čebelica za svojo domovino! Nihče naj poziva ne prezre, ne da bi res nekaj storil. Če se to zgodi, bomo ob 500letnici slovenske pravde pokazali, da smo ostali vredni potomci naših dedov. Nabrani denar pošljite „Slovenski Straži“. Če nimate pri roki poštne položnice, pa pošljite znesek po poštni nakaznici. Naslov je: „Slovenska Straža“ v Ljubljani.

* **Občni zbor naše štajerske S. k. S. Z.** se je vršil v Mariboru dne 3. aprila. Otvoril ga je predsednik društva, dr. Korošec. Tajnik je povedal, da je v S. K. S. Z. združenih zdaj 167 društev. Ob lanskem občnem zboru je štela S. K. S. Z. 154 društev, smo torej napredovali za celih 13 društev. Mladeniških zvez imamo 61, dekliških zvez 77; torej skupaj 138 zvez. Orlovska organizacija napreduje od dne do dne. S. K. S. Z. je priredila v pretečenem društvenem letu štiri enodnevnne in en večdnevni, dobro obiskani podučni tečaj in romarska vlaka na Brezje in v Marjino Celje. Zveza jako marljivo deluje v narodno-obrambnem smislu, in sicer z razširjanjem slovenskih knjig in časnikov v narodno-ogroženih krajih. Samih časnikov razpošlje v te kraje okoli 393. Osrednja knjižnica je imela v pretečenem letu 317 izposojevalcev, ki so si izposodili 3890 knjig. Knjižnica je štela 7006 raznih knjig. Na različnih prirreditvah so govorili: dr. Hohnjec 64krat, dr. Korošec 22krat, dr. Verstovšek 14krat, dr. Kovačič 7krat, dr. Medved 18krat, dr. Leskovar 17krat, dr. Jerovšek 4krat, dr. Veble 6krat, Zebot 30krat, Pušenjak 15krat, župnik Gomilšek 21krat. Dohodkov je imela zveza 1117 K 32 v, in stroškov 434 K 89 vin.; torej je čisti preostanek 682 K 43 vin. Gospodu blagajniku Zolgarju se izreče zahvala, poročilo pa se vzame z odobravanjem na znanje. Pri volitvi odbora je bil izvoljen sledeči odbor: dr. Korošec, dr. Hohnjec, V. Zolgar, Ferdo Leskovar, dr. Kovačič, dr. Verstovšek, dr. Jerovšek, dr. Lukman, Ivan Kociper, Franjo Zebot, Evald Vračko in F. Gomilšek. Za namestnike: dr. Leskovar, dr. Medved v Mariboru, dr. Veble v Celju, F. Spindler v Brežicah, Vladimir Pušenjak in J. Juvan v Mariboru. Občni zbor izreka zahvalo gospodu dr. Josipu Hohnjcu za požrtvovalno organizacijsko delovanje. Po občnem zboru se je vršila prva odborova seja, pri kateri se je sestavil sledeči odbor: dr. Korošec, predsednik; dr. Hohnjec, podpredsednik; Vinko Zolgar, blagajnik; Ferdo Leskovar, tajnik.

* **C. kr. kmetijska družba.** Osrednji odbor bo tudi v l. 1914 sprejemal naročila za plemenske bike iz onih krajev, v katerih ni za redno bikorejo poskrbljeno niti s kako živinorejsko niti z bikorejsko zadrugo. Prošnje za subvencijske bike vsaj do konca aprila 1914. — Osrednji odbor oddaja izvirno rusko seme po izvirni ceni 48 vinarjev kilogram. — Osrednji odbor oddaja subvencijske merjase, če vpošljejo člani pravično izpolnjene reverze s 30 K za vsakega merjasec potom svoje podružnice najpozneje do 15. aprila t. l. — Subvencijski ovni solčavsko-jezerske pasme se bođo oddajali, kolikor jih bo na razpolago, primernim planinskim rejam po 20 K. Poslali se bođo najbrže v aprilu ali maju.